

«Тасдиқ шудааст»
Бо Фармони Директори
ҶСДММ «Спитамен Суғурта»
Мурватов Б.

аз «05» Март 2020 сол, № 06/1

ҚОИДАИ СУҒУРТАИ ИХТИЁРИИ ТАВАККАЛҶОИ МОЛИЯВӢ ВА СОҲИБКОРӢ

1. МУҚАРАРОТИ УМУМӢ

1.1. Қоидаҳои суғуртаи ихтиёрии таваккалҳои молиявӣ ва соҳибкорӣ (минбаъд «Қоида» ва ё «Қоидаи суғурта» номида мешаванд) мутобиқи Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” ва дигар санадҳои меъёриву ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда шудаанд.

1.2. Дар асоси Қоида ва қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷамъияти суғуртавии дорои масъулияти маҳдуди «Спитамен Суғурта», ки минбаъд Суғуртакунанда номида мешавад, Шартномаҳои суғуртавии ихтиёрии таваккалҳои молиявӣ ва соҳибкорӣ бо шахсони ҳуқуқӣ ва шахсони воқеии қобили амал аз рӯи ҳимояи манфиатҳои молумулкии онҳо, ки бо иҷроиши корҳои сохтмонӣ васлқунӣ вобаста аст (минбаъд «Шартномаи суғурта» ва ё «Шартнома» номида мешавад), ба имзо мерасонад.

1.3. Ба сифати Суғурташавандаҳо аз рӯи Қоидаи мазкур, шахсони ҳуқуқии ҳар қадом шаклҳои ташкилӣ-ҳуқуқӣ ва ҳар қадом шаклҳои моликият, инчунин соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеии қобили амал шуда метавонанд.

2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

-фоидагиранда – шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки аз ҷониби суғурташаванда барои гирифтани пардохти суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ) дар шартномаи суғуртавӣ таъин шудааст ва дар полиси суғуртавӣ дарҷ гардидааст.

-шартномаи суғуртавӣ – шартномае, ки тибқи он суғурташаванда ўҳдадор аст ҳаққи суғуртавиرو мутобиқи шартнома пардохт намояд ва ташкилоти суғуртавӣ ўҳдадор аст ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавии бо шартнома пешбинишуда ба суғурташаванда ё шахси сеюм (фоидагиранда), ки ба фоидаи ў шартнома баста шудааст, пардохти суғуртавиرو (пардохти ҷуброни суғуртавиرو) анҷом диҳад.

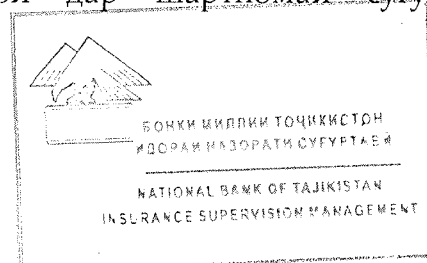
-суғурташаванда – шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки бо ташкилоти суғуртавӣ шартномаи суғуртаро бастааст.

-шахси суғурташуда – шахси воқеӣ, ки ба фоидаи ў шартномаи суғуртаи шахсӣ баста шудааст ва ё шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки бо шартномаи суғуртаи ҷавобгарию гражданию ҳуқуқӣ, ҷавобгарию ў суғурта карда шудааст.

-пардохти суғуртавӣ – маблағи пулӣ, ки ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) ба суғурташаванда (фоидагиранда) дар доираи маблағи суғуртавӣ ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ба шахси суғурташуда мепардозад.

-ҷуброни суғуртавӣ – маблағе, ки ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) тибқи шартномаи суғуртавӣ ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ барои пӯшонидани зарари ба молу мулки суғурташуда расонида пардохт менамояд.

-муқофоти суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ) – маблағи пулии дар шартнома дарҷшуда, ки онро суғурташаванда ўҳдадор аст ба ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакунӣ) бо тартиб ва дар муҳлатҳои дар шартномаи суғуртавӣ муқарраргардида пардохт намояд.

-маблағи суғуртавӣ – маблағи пулие, ки ба он объекти суғуртавӣ суғурта карда шудааст ва он ҳаҷми ниҳоии масъулияти ташкилоти суғуртавиरो (азнавсуғуртакуниро) ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ дар бар мегирад.

-полиси суғуртавӣ – ҳуҷҷате, ки воқеияти баста шудани шартномаи суғуртавӣ ва тибқи талаботи шартномаи мазкур мавриди амал қарор гирифтани уҳдадориҳои ташкилоти суғуртавиरो оид ба пардохти ҷуброни суғуртавӣ (пардохти суғуртавӣ) тасдиқ менамояд.

-ҳавфи суғуртавӣ – ҳодисаи эҳтимолиӣ, ки дар ҳолати рух додани он суғурта анҷом дода мешавад.

-ҳодисаи суғуртавӣ – воқеае, ки ҳангоми рух додани он ташкилоти суғуртавӣ (азнавсуғуртакуни) тибқи қонун ва шартномаи суғуртавӣ бояд пардохти суғуртавиरो (пардохти ҷуброни суғуртавиरो) анҷом диҳад.

-тарифи суғуртавӣ – арзиши воҳиди рӯйпӯшқунии суғуртавӣ.

-суғуртакунанда – Ҷамъияти суғуртавии дорои масъулиятш маҳдуди «Спитамен Суғурта», ки мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти суғуртавиरो дар асоси иҷозатнома, ки аз ҷониби мақоми назорати суғуртавӣ дода шудааст, амал мекунад.

-франшиза – маблағи пешбиниамудаи Шартномаи суғуртавӣ, ки бо ҳаҷми он Суғуртакунанда аз пардохти суғуртавӣ озод карда мешавад.

-контрагентҳо – шахсони ҳуқуқӣ, новобаста аз шакли моликияти ташкилӣ-ҳуқуқии онҳо, инчунин шахсони воқеии қобили амал, аз он ҷумла онҳое ки ба ҳайси соҳибкорони инфиридой ба қайд гирифта шудаанд ва бо онҳо Суғурташаванда ва ё Шахсе, ки таваккали молиявии ӯ суғурта шудааст, дар муносиботи шартномавӣ қарор доранд.

-давраи интизорӣ – давраи вақте, ки Шартномаи суғурта муқарар намудааст, ки баъди ба итмом расидани он ҳодисаи суғуртавӣ рухдода ҳисобида мешавад.

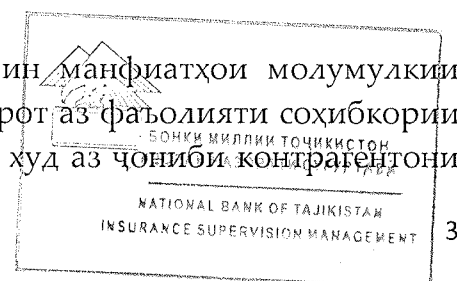
-санаи ибтидои давраи интизорӣ, агар ҳолати дигарро Шартномаи суғурта муқарар накарда бошад, ин санае, ки баъди санае ки санаи охири иҷрои уҳдадориҳои контрагент дар назди Суғурташаванда ва ё Шахсе, ки таваккали ӯ бо Додугирифт суғурта шудааст, ҳисобида мешавад.

-додугирифт – Созишномаи бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқаткунанда, ки байни Суғурташаванда (шахси Суғурташуда) ва Контрагенти ӯ баста шудааст.

3. ОБЪЕКТҲОИ СУҒУРТА

3.1. Объекти суғуртаи таваккалҳои молиявӣ манфиатҳои молиявии Суғурташаванда (Шахси суғурташуда), ки бо таваккали нагирифтани даромадҳо, ба миён омадани хароҷоти ғайриҷашмдошт ва ба фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманди Суғурташаванда (Шахси суғурташуда) ба ҳисоб меравад.

3.2. Объекти суғуртаи таваккалҳои соҳибкорӣ ин манфиатҳои молумулкии Суғурташаванда, ки бо таваккали ба миён омадани хисорот аз фаъолияти соҳибкории Суғурташаванда аз сабаби вайрон кардани уҳдадориҳои худ аз ҷониби контрагентони

Суғурташаванда ва ё тағйир ёфтани шартҳои ин фаъолият бо сабабҳои ҳолатҳои аз Суғурташаванда вобастанабуда, аз он ҷумла бо таваккали нагирифтани даромад ба ҳисоб меравад.

4. СУБЪЕКТИ СУҒУРТАВИ

4.1. Тибқи Қоидаи мазкур субъекти суғурта Суғуртакунанда, Суғурташаванда, Манфиатбаранда эътироф карда мешаванд.

4.2. Ба сифати Суғуртакунанда ҶСДММ «Спитамен Суғурта», ки барои амали намудани намуди дахлдори суғурта иҷозатнома дорад, баромад мекунад.

4.3. Суғурташаванда шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ ба ҳисоб мераванд, ки бо Суғуртакунанда шартномаи суғурта бастаанд.

4.4. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад дар мавриди бастании шартномаи суғурта шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро барои гирифтани пардохти суғуртави тибқи шартномаи суғурта манфиатбаранда таъин намояд.

5. ҲОДИСАҲОИ СУҒУРТАВИ

5.1. Барои объекте, ки дар Қоида ишора карда шудааст, ба ҳайси ҳодисаи суғуртави метавонад дар Суғурташаванда (шахси суғурташуда) ба миён омадани зарарҳо дар натиҷаи вайрон кардани уҳдадорихои худ оиди додугирифт аз ҷониби Суғурташаванда (шахси суғурташуда), бо чунин сабабҳо бошад:

- аз рӯи шартномаҳо барои таҳвили мол, иҷрои корҳо ва ё пешниҳоди хизматрасониҳо:

- вайрон кардани мӯҳлатҳои таҳвили мол, пешниҳоди хизматрасониҳо, иҷрои корҳо;

- таҳвил накардан ва ё ба пуррагӣ таҳвил накардани мол, пешниҳод накардани хизматрасониҳо, иҷро накардани корҳо;

- мутобиқат накардани сифати ҳақиқии (таркиб, ҳаҷм) мол, хизматрасониҳо, корҳо мутобиқи сатҳи сифати дар шартнома гуфтугузоршуда, меъёрҳои давлатӣ ва ё ҳуҷҷатҳои дигар, ки сифати (таркиб, ҳаҷм) мол, хизматрасониҳо, корҳоро тасдиқ менамоянд;

- даст кашидан аз пардохти мол, хизматрасониҳо, корҳо аз рӯи шартномаи (шартнома) басташуда;

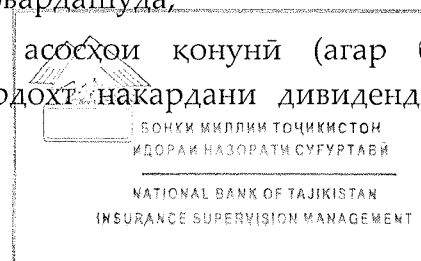
- вайрон кардани мӯҳлати пардохти мол, хизматрасониҳо, корҳо аз рӯи шартномаи (шартнома) басташуда;

- сабабҳои дигаре, ки аз Шартномаи суғурта истисно карда нашудаанд.

5.1.1. аз рӯи маблағгузориҳо ба қоғазҳои қимматнок (саҳмияҳо, сертификатҳо ва ғайраҳо):

- пардохти бемаврид (муҳлаташ аз ду моҳ зиёд гузашта ва ё Давраи дигари интизорӣ, ки дар Шартномаи суғурта оварда шудааст) пардохти дивидендҳо (фоизҳо бо арзиши номиналӣ) аз рӯи қоғазҳои қиматноки бадастовардашуда;

- даст кашидан аз пардохти дивидендҳо бе асосҳои қонунӣ (агар бо суратчаласаи маҷлиси саҳмомон қарор дар бораи пардохт накардани дивидендҳо набошад);

- қобили пардохт набудани эмитенти қоғазҳои қиматнок дар лаҳзаи пардохти дивидендҳо;

- муфлисшавие, ки бо қарори (ҳукми) суд муайян карда шудааст;

- сабабҳои дигаре, ки аз Шартномаи суғурта истисно нашудаанд.

- аз рӯи амонатҳои депозитӣ дар банкҳо ва муассисаҳои дигари қарзӣ;

- пардохти бемавриди (аз як моҳ зиёд мӯҳлаташ гузашта ва ё Давраи дигари интизорӣ, ки дар Шартномаи суғурта ишора карда шудааст) пардохти фоизҳои солона аз рӯи амонат;

- даст кашидан аз пардохти фоизҳои солона аз рӯи амонат бе асосҳои қонунӣ (дар ҳолатҳое, ки агар ба амонат аз ҷониби мақомоти салоҳиятдор ҳаёс гузошта нашуда бошад, ҷаъолияти банк боздошта нашуда бошад ва ғ.);

- боздоштани ҷаъолияти банк бо супориши Бонки миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти салоҳиятдори ҳокимияти давлатӣ ва идорӣ;

- муфлисшавие, ки бо қарори (ҳукми) суд муайян шудааст;

- сабабҳои дигаре, ки аз Шартномаи суғурта истисно карда нашудаанд.

6. ХАВҲОҶОИ СУҒУРТАВӢ

6.1. Мутобиқи қоидаи суғурта, хавфҳои суғуртавӣ чунинанд:

- аз рӯи шартномаҳо барои таҳвили мол, иҷрои корҳо ва ё пешниҳоди хизматрасониҳо;

- аз рӯи маблағгузорӣ ба қоғазҳои қиматнок (саҳмияҳо, сертификатҳо ва ғайраҳо);

- аз рӯи амонатҳои депозитӣ дар банкҳо ва муассисаҳои дигари қарзӣ;

- аз рӯи Додугирифтҳои дигари шахрвандӣ- ҳуқуқӣ.

6.2. Додугирифти муайян/ Додугирифтҳое, ки нисбати онҳо суғурта амалӣ карда мешавад, инчунин ҳолатҳое, ки аз иродаи Суғурташаванда ва ё шахсе, ки таваққали молиявии ӯ суғурта шудааст, вобастанабуда, ба таври ҳатмӣ бояд дар Шартномаи суғурта ишора карда шаванд.

6.3. Зери мафҳуми зарарҳо мутобиқи Қоидаи метавонад чунин ҳолатҳо фаҳмида шаванд:

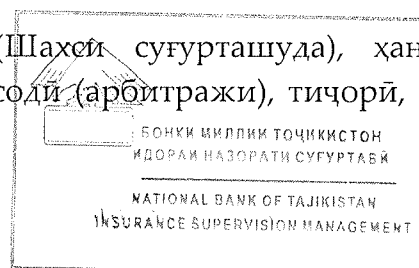
- зарари ҳақиқие, ки ба Суғурташаванда (шахси Суғурташуда),

ҳангоми руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ росонида шудааст;

- фоидаи аздастдодаи (фоидаҳои ногирифта) Суғурташаванда (Шахси суғурташуда);

- хароҷоти ғайриҷашмдоште, ки ба Суғурташаванда (Шахси суғурташуда) дар алоқамандӣ бо руҳ додани ҳолатҳое, ки аз иродаи Суғурташаванда вобаста нест расидааст (бояд расонида шаванд);

- хароҷот барои ҳимояи Суғурташаванда (Шахси суғурташуда), ҳангоми пешбурди пардванда дар суд, суди ҳакамӣ ва ё иқтисодӣ (арбитражи), тижорӣ, аз он

ҷумла харочотҳо барои пардохти хизматрасониҳои экспертон ва адвокатҳо, ки Суғурташаванда дар натиҷаи ҳодисаи суғуртавӣ амалӣ намудааст.

6.4. Номгӯи муайяни зарарҳо ва харочотҳои Суғурташаванда (шахси суғурташуда), ки нисбати онҳо суғурта амалӣ карда мешавад, бояд ба таври ҳатмӣ дар Шартномаи суғурта ишора карда шаванд.

7. ТАРТИБИ МУАЙЯН НАМУДАНИ МАБЛАҒИ СУҒУРТАВӢ

7.1. Маблағи суғуртавӣ, ки дар ҳудуди он Суғуртақунанда ўҳдадор мешавад ҷуброни суғуртавие, ки бо созишномаи Суғурташаванда бо Суғуртақунанда мутобиқи меъёрҳои қонунгузори шаҳрвандӣ ва Қоидаи суғурта муқарар шудааст, пардохт намояд, инчунин:

- аз рӯи суғуртаи шартномаҳо барои таҳвили мол, иҷрои корҳо, пешниҳоди хизматрасониҳо маблағи суғуртавӣ наметавонад аз нархи арзишҳои молӣ – моддӣ аз рӯи шартнома барои таҳвили мол, арзиши иҷрои корҳо, пешниҳоди хизматрасониҳо аз рӯи шартномаҳои иҷрои корҳо, пешниҳоди хизматрасониҳо зиёд бошад;

- аз рӯи суғуртаи маблағгузориҳо ба қоғазҳои қимматнок ва дивидендҳо нисбати онҳо маблағи суғуртавӣ наметавонад аз арзиши номиналии қоғазҳои қимматнок зиёд бошад, ва ҳангоми мавҷуд будани дивидендҳои кафолатдодашуда аз рӯи қоғазҳои қимматнок – маблағҳои арзиши номиналӣ ва арзиши дивидендҳои кафолатдодашуда;

- аз рӯи суғуртаи амонатҳои депозитӣ маблағи суғуртавӣ наметавонад аз ҳаҷми депозит ва фоизҳои солони он баланд бошад;

- аз рӯи Додугирфтҳои дигари граждани-ҳуқуқии маҳдудкунӣ аз рӯи маблағи суғуртавӣ бо созишномаи Суғурташаванда бо Суғуртақунанда муайян карда мешавад.

7.2. Маблағи суғуртавӣ наметавонад аз арзиши суғуртавии манфиатҳои молумулкии суғуртақардашавандаи Суғурташаванда (шахси суғурташуда) зиёд бошад.

7.3. Арзиши суғуртавӣ дар ҳаҷми зарарҳои ҳадди аксар имкандор, ки ба Суғурташаванда (шахси суғурташуда) ҳангоми ҳодисаи суғуртавӣ метавонад расонида шавад, муқарар карда мешавад. Зарарҳое чунин ҳисобида мешаванд, ки дар асоси хусусиятҳои фаъолияти Суғурташаванда (шахси суғурташуда) ва аз номгӯи муайяни таваккалҳои суғуртавӣ муайян карда мешавад ва онҳое ки аз хароҷоти дар Қоида ишорашуда ба миён меоянд, чунин ҳисобида мешаванд.

7.4. Маблағи суғуртавӣ аз ҷониби Шартномаи суғурта метавонад аз арзиши суғуртавӣ поён муқарар карда шавад (суғуртаи ноপুরра). Агар Шартномаи суғурта ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад, онгоҳ бо чунин шарт Суғуртақунанда бо руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ ўҳдадор аст ба Суғурташаванда қисми зарарҳои ба охирон расидаро баробарҳаҷм нисбати маблағи суғуртавӣ ва нисбати арзиши суғуртавӣ ҷуброн намояд.

7.5. Дар ҳолате, ки агар таваккали танҳо дар қисмати арзиши суғуртавӣ суғурта шуда бошад, онгоҳ Суғурташаванда ҳуқуқ дорад суғуртаи иловагиро амалӣ намояд, аз он ҷумла дар назди Суғуртақунандаи дигар, ба шарте, ки маблағи умумии суғуртавӣ аз рӯи тамоми шартномаҳои суғурта аз арзиши суғуртавӣ баланд набошанд.

7.6. Агар маблағи суғуртавие, ки дар шартномаи суғуртаи таваккали молиявӣ ишора карда шудааст, аз арзиши суғуртавӣ баланд бошад, шартнома дар он қисмате, ки маблағи суғуртавие ки аз арзиши суғуртавӣ зиёд аст, беэътибор мебошад.

7.7. Дар ҳолате, ки маблағи суғуртавӣ аз арзиши суғуртавӣ дар натиҷаи суғуртаи ҳамон як объект ва ё якчанд суғуртакунандаҳо зиёд бошад (суғуртаи дукарата) муқарароти пешбиниамудаи Қоида, оиди оқибатҳои суғуртаи аз арзиши суғурта баланд мавриди истифода қарор мегирад. Илова бар он маблағи ҷуброни суғуртавӣ, ки ҷоиз ба пардохт ба ҳар яке аз суғуртакунандаҳо мебошад, баробарҳаҷм ба камшавии маблағи аввалияи суғуртавӣ аз рӯи шартномаи суғуртаи мутобиқаткунанда кам карда мешавад.

7.8. Агар боломоноии ҳаҷми маблағи суғуртавӣ натиҷаи фиреб аз ҷониби Суғурташаванда бошад, онгоҳ Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад эътирофи беэътибории Шартномаи суғурта ва ҷуброни зарарҳои ба ӯ расонидашуда бо ин зарар дар ҳаҷми аз маблағи аз ҷониби Суғурташаванда гирифтаи подоши суғуртавии ӯро талаб намояд.

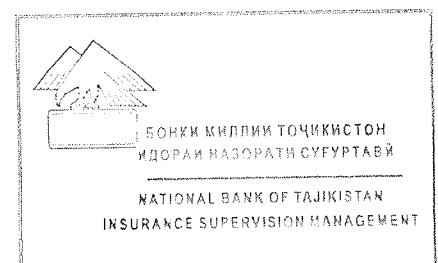
7.9. Пардохти ҷубронҳои суғуртавӣ аз рӯи ҳамаи ҳодисаҳои суғуртавӣ ба ҳеҷ вачҳ наметавонанд аз бузургии маблағи муқарарнамудаи Шартномаи суғурта зиёд бошанд.

7.10. Дар ҳолати пардохти ҷуброни суғуртавӣ маблағи суғуртавӣ ба маблағи ҷуброни суғуртавӣ аз лаҳзаи рух додани ҳодисаи суғуртавӣ кам карда мешавад. Барқарор кардани маблағи суғуртавӣ то ҳаҷми ибтидоӣ баъди ҳодисаи суғуртавӣ метавонад аз ҷониби Суғуртакунанда бо аризаи хаттии Суғурташаванда ба шарт аз ҷониби Суғурташаванда пардохтани подоши иловагии суғуртавӣ, амалӣ карда шавад.

7.11. Дар давраи амали Шартномаи суғурта Суғурташаванда бо созиш бо Суғуртакунанда метавонад ҳаҷми маблағи суғуртави ва ё меъёрҳои ҷудоғонаи ӯҳдадорӣ баланд карда шавад. Дар чунин ҳолат созишномаи иловагӣ ба Шартномаи суғурта бо пардохти подоши иловагии суғуртавӣ ба расмӣ дароварда мешавад.

7.12. Дар Шартномаи суғурта бо созиши тарафҳо инчунин лимитҳои ҷубронкунии Суғуртакунанда (ҳаҷмҳои максималии пардохтҳои суғуртавӣ) муқарар карда мешавад, илова бар он лимитҳои ишорашуда метавонанд ҷудоғона аз рӯи чунин ҳолатҳо муқарар гарданд:

- бо як ҳодисаи суғуртавӣ;
- бо категорияҳои ҷудоғонаи зарарҳо;
- бо категорияи ҷудоғонаи хароҷот;
- бо тамоми давраи суғурта (лимити агрегатӣ) ва ғ;
- нисбати Контрагентҳои ҷудоғонаи Суғурташаванда (шахси суғурташуда). Дар ин ҳолат маблағи умумии суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта дар ҳаҷми аз малағи меъёри ӯҳдадорӣ аз рӯи тамоми Контрагентҳои Суғурташаванда (шахси суғурташуда) баланднабуда, ки ба дарбаргирии суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта воридкардашуда муқарар карда мешавад;
- аз рӯи чунин намудҳои дигари меъёрҳо.

7.13. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад франшизаро муқарар намояд – қисми зараре, ки аз ҷониби Суғуртакунанда ҷуброннашаванда аст (минбаъд «франшиза» номида мешавад).

7.14. Франшиза метавонад шартӣ, ғайришартӣ, агрегатӣ ва муваққатӣ бошад:

- ҳангоми муқарар кардани франшизаи шартӣ (соқитнашаванда) Суғуртакунанда пардохти суғуртавии ҷуброниро амалӣ намекунад, дар ҳолате ки зарари бо ҳодисаи суғуртавӣ расонида шудааст, аз маблағи франшиза зиёд набошад, аммо ҳангоме ки ҳаҷми зарар аз франшизаи шартӣ зиёд бошад, зарарро ба пуррагӣ ҷуброн менамояд;

- ҳангоми муқарар кардани франшизаи ғайришартӣ (соқитшаванда) Суғуртакунанда дар ҳамаи ҳолатҳо пардохти ҷуброни суғуртавиरो дар ҳаҷми зараре, ки бо рух додани ҳодисаи суғуртавӣ расонида шудааст, бо соқит намудани маблағи франшизаи ғайришартӣ амалӣ намояд;

- ҳангоми муқарар намудани франшизаи агрегатӣ Суғуртакунанда пардохти суғуртавиरो танҳо баъди он ки маблағи умумии зарарҳо аз рӯи ҳодисаҳои суғуртавии рухдода, аз ҳаҷми франшизаи агрегатӣ зиёд бошад, амалӣ менамояд;

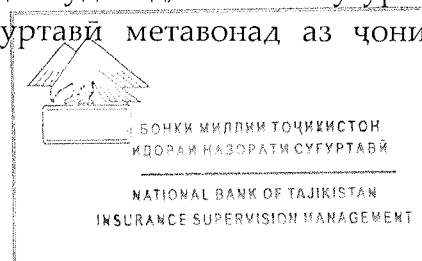
- ҳангоми муқарар намудани франшизаи муваққатӣ Суғуртакунанда ҳодисаро танҳо баъди ба итмом расидани давраи вақт аз лаҳзаи дар Шартномаи суғурта ҳамчун лаҳзаи ибтидои ҳодисаи суғуртавӣ ишора карда шудааст, ки вобаста ба он суғурта амалӣ карда мешавад, танҳо дар ҳамин маврид ҳамчун ҳодисаи суғуртавӣ баррасӣ менамояд.

7.15. Франшиза дар Шартномаи суғурта бо созиши тарафайн бо фоизҳо аз маблағи суғуртавӣ ва ё дар ҳаҷми мутлақ муқарар карда мешавад.

7.17. Франшизаи дар шартномаи суғурта муқараршаванда метавонад ба сифати омиле хизмат намояд, ки ба истифодаи коэффисентҳои пасткунандаи тарофаи суғуртавӣ таъсир мерасонад, хизмат намояд, ба ғайр аз он ҳолатҳое, ки муқарар кардани франшиза шартӣ ҳатмии қабули таваккал барои суғурта бошад.

7.18. Маблағи суғуртавӣ бо пули тоҷикии сомонӣ муқарар карда мешавад. Бо созиши тарафайн дар Шартномаи суғурта маблағи суғуртавӣ метавонад бо асъори хориҷӣ ишора гардад, ки баробарҳаҷми он маблағи мутобиқаткунандаи пули милли-сомонӣ мебошад (минбаъд «суғурта бо асъори баробарҳаҷми хориҷӣ» номида мешавад). Илова бар он бо мақсади амалиномаи назорат аз болои таваккали асъор Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад маҳдудкунӣ нисбати бузургии тағйирёбии қурби асъор, ки он аз ҷониби Суғуртакунанда ба сифати барои истифода имкондори суғурта бо баробарҳаҷми асъорӣ истифода мегардад, истифода барад. Истифодаи чунин маҳдудиятҳо ҳангоми ба таври дуруст дар Шартномаи суғурта ҷой додани онҳо, истифодаи тарофаи зиёдгардидаи суғуртавӣ, инчунин истифодаи дигар воситаҳое, ки ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолифат намекунад, имкон дорад.

Дар ҳолатҳое, ки аз ҷониби қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобкунӣ байни тарафҳои Шартнома бо асъори хориҷӣ иҷозат дода шудаанд, маблағи суғуртавӣ метавонад муқарар карда шавад, инчунин ҳаққи суғуртавӣ метавонад аз ҷониби Суғурташаванда бо асъори хориҷӣ пардохт гардад.

7.19. Ҳаққи суғуртавӣ дар асоси ҳаҷми маблағи суғуртавӣ, бо истифодаи миқдорҳои тарофавӣ ва коэффисентҳои ислоҳотӣ, ки шартҳои муайяни суғурта ва омилҳои таваккалро ба эътибор мегиранд, ҳисоб карда мешавад.

7.20. Ҳаққи суғуртавӣ аз ҷониби Суғурташаванда якмаротиба ва ё мӯҳлатнок дар ҳаҷм, тартиб ва мӯҳлати муқарарнамудаи Шартномаи суғурта пардохт мегардад. Рӯзи пардохти ҳаққи суғуртавӣ, рӯзи ворид гардидани воситаҳо ба ҳисоби Суғуртакунанда ба шумор меравад, агар аз ҷониби шартнома дигар ҳолат пешбинӣ нашуда бошад.

8. ТАРИФИ СУҒУРТАВӢ

8.1. Тарофаи суғуртавӣ (меъёри ҳаққи суғуртавӣ аз маблағи ягонаи суғуртавӣ) дар шартномаи суғуртаи ихтиёри бо розигии тарафҳо бо маҳдудияти муқарраршуда, муайян карда мешавад.

9. ҲАҚҚИ СУҒУРТАВӢ

9.1. Ҳаққи суғуртавӣ нисбати ҳар яке аз таваккалҳои барои суғурта истифодабаранда муқарар карда мешавад ва метавонад вобаста аз омилҳои таваккали аз ҷониби мутахассисон муайянкунанда, ислоҳ дароварда шавад.

9.2. Ҳаққи суғуртавӣ бо пардохти яквақтина ҳангоми суғурта ба мӯҳлати як сол ва ё ҳамасола ҳангоми суғуртанамой барои якчанд сол пардохт мегардад.

Аммо ҳангоми ба имзо расонидани Шартномаи суғурта тарафҳо метавонанд тартиби мӯҳлатноки пардохти ҳаққи суғуртавиرو гуфтугузор намоянд.

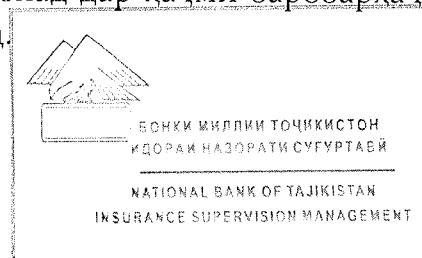
9.3. Агар мутобиқи Шартномаи суғурта ҳаққи суғуртавӣ дар якчанд марҳилаҳо пардохт карда шавад ва дар лаҳзаи муқарар кардани ҳолатҳои бо он алоқаманд, ки маблағи суғуртавӣ аз арзиши суғуртавӣ баланд аст, он нопурра ворид карда шудааст, ҳаққи суғуртавии боқимонда бояд дар ҳаҷми, баробарҳаҷми камшудаи ҳаҷми маҷблагӣ суғуртавӣ пардохт карда шаванд.

9.4. Ҳаққи суғуртавӣ ба таври ғайринақдӣ ба суратҳисоби Суғуртакунанда дар муддати 5 (панҷ) рӯзи корӣ аз рӯзи ба имзо расидани Шартномаи суғурта пардохта мешавад, агар Шартнома ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад. Ҳангоми суғурта ба муддати якчанд сол ҳаққи навбатии солона дар муддати як моҳ гузаронида мешавад, ки аз соли суғуртавии навбатӣ пештар аст, агар Шартномаи суғурта ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад.

9.5. Аз рӯи Шартномае, ки ба мӯҳлати на камтар аз 1 (як) сол ба имзо раисдааст, ҳаққи суғуртавӣ аз рӯи чунин ҳаҷмҳо аз маблағи ҳаққи солонаи суғуртавӣ пардохта мешавад:

- барои 1 моҳ – 25%, барои 2 моҳ – 35%, барои 3 моҳ – 40%, барои 4 моҳ – 50%, барои 5 моҳ – 60%, барои 6 моҳ – 70%, барои 7 моҳ – 75%, барои 8 моҳ – 80%, барои 9 моҳ – 85%, барои 10 моҳ – 90%, барои 11 моҳ – 95%.

9.6. Ҳаққи суғуртавӣ бо пули миллии сомонӣ муқарар карда мешавад. Бо созиши тарафҳо дар Шартномаи суғурта ҳаққи суғуртавӣ метавонад дар ҳаҷми баробарҳаҷми бо аъёри хориҷӣ муқараргардида, муқарар карда шавад.

Дар ҳолатҳое, ки аз ҷониби қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ҳисобу китоби байни Тарафҳои Шартномаи суғурта бо асъори хориҷӣ иҷозат дода мешавад, ҳаққи суғуртавӣ метавонад инчунин ба Суғурташаванда бо асъори хориҷӣ пардохт карда шавад.

10. ТАРТИБИ БАСТАН, ИҶРО ВА ҚАТЪ НАМУДАНИ ШАРТНОМАҲОИ СУҒУРТА

10.1. Шартномаи суғурта созишномаи байни Суғуртакунанда ва Суғурташаванда мебошад, ки бо қувваи он Суғуртакунанда уҳдадор мешавад, ки ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ба Суғурташаванда ва ё дигар шахсе, ки ба манфиати у Шартномаи суғурта ба имзо расидааст, пардохти суғуртавиरो амалӣ намояд, Суғурташаванда бошад, уҳдадор мешавад, ки ҳаққи суғуртавиरो аз рӯи мӯҳлатҳои муқарарнамудаи Шартномаи суғурта пардохт намояд.

Шартномаи суғурта метавонад дигар шартҳоро низ дар бар гирифта бошад, ки онҳо бо созиши тарафайн муайян карда мешаванд ва бояд ки онҳо ба шартҳои умумии ҳақиқӣ будани додугирифт, ки аз ҷониби қонунгузори шаҳрвандии Чумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст, ҷавобгӯ бошад.

10.2. Ҳангоми ба имзо расонидани Шартномаи суғурта Суғурташаванда уҳдадор аст дар аризааш ба Суғуртакунанда ҳолатҳои ба Суғурташаванда маълум, ки барои муайян намудани эҳтимолияти рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарарҳои эҳтимоли аз рух додани он аҳамияти арзишнок дорад, хабар диҳад, агар ин ҳолатҳо ба Суғуртакунанда маълум набоянд.

10.3. Шартномаи суғурта дар шакли хаттӣ ба расмӣ дароварда мешавад ва метавонад бо роҳи тартиб додани як ҳуҷҷат ва ё аз ҷониби Суғуртакунанда ба Суғурташаванда супоридани полиси суғуртавӣ, ки аз ҷониби Суғуртакунанда имзо карда шудааст, баста мешавад.

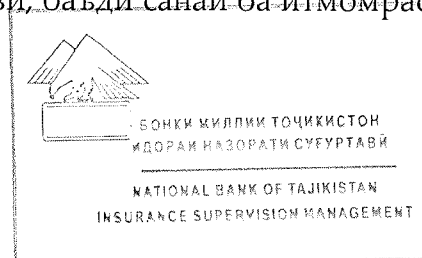
10.4. Агар Шартнома ҳолати дигарро муқарар накарда бошад, шартномаи суғурта аз соати 24 (бисту чор) рӯзи дар Шартнома ҳамчун рӯзи ибтидои амали Шартномаи суғурта ишорагардида, ба шартҳои аз ҷониби Суғурташаванда дар мӯҳлатҳои дар Шартномаи суғурта гуфтугузоришуда пардохт гардидани ҳаққи суғуртавӣ, қувваи қонунӣ мегирад ва дар соати 24 (бисту чор) рӯзе, ки дар Шартномаи суғурта ҳамчун рӯзи ба итмом расидани Шартнома ишора гардидааст, ба итмом мерасад. Шартнома метавонад санаи қувваи бозгаштдоштаре дар бар гирад, дар ҳолатҳое, ки ин ба қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон муҳолифат накунад.

10.5. Суғуртае, ки аз ҷониби Шартномаи суғурта шартгузори шудааст, ба ҳодисаҳои суғуртавӣ, ки баъди қувваи қонунӣ гирифтани Шартномаи суғурта рух додаанд, паҳн мегардад, агар Шартнома ҳолати дигарро пешбинӣ накарда бошад.

10.6. Шартномаи суғурта ба мӯҳлати на камтар аз 1 (як) моҳ баста мешавад.

10.7. Шартномаи суғурта дар ҷунин ҳолатҳо қатъ карда мешавад:

- ба итмом расидани мӯҳлати амал – соати 00 рӯзи, баъди санаи ба итмомрасии Шартномаи суғурта;

- аз ҷониби Суғуртакунанда иҷро шудани ўҳдадориҳо аз рӯи Шартномаи суғурта ба пуррагӣ (баъди он ки лимити маҷмӯъии ўҳдадорӣ дар натиҷаи пардохти зарар аз рӯи Шартномаи суғурта ба итмом мерасад) – соати 00 рӯзи рух додани ҳодисаи суғуртавӣ, ки натиҷаи пардохтҳои ҷуброни суғуртавӣ ба ҳаҷми пурраи маблағи суғуртавӣ гардидааст;

- аз ҷониби Суғурташаванда пардохт нагардидани ҳаққи суғуртавӣ, дар мӯҳлати Шартномаи суғурта муқарарнамуда – соати 00 рӯзе, ки дар Шартномаи суғурта ҳамчун санаи ворид намудани пардохти навбатии ҳаққи суғуртавӣ ишора гардидааст, агар пардохт дар ин рӯз ба ҳисоби Суғуртакунанда ворид карда нашуда бошад;

- барҳамдиҳии ихтиёрӣ ва ё маҷбурии Суғурташаванда, инчунин дар ҳолати таъин намудани маъмурияти муваққатӣ, ба даст овардани дастовардҳо бо кредиторҳо, барқарор намудани назорат аз болои фаъолияти Суғурташаванда аз ҷониби ягон мақомоти давлатӣ – соати 00 рӯзи баимзорасии ҳуҷҷат оиди чунин қарор аз ҷониби ашхоси барои он мукаллафшуда, аммо агар тағйироти дарболозикршуда дар филиали Суғурташаванда амалӣ шуда бошанд, ки номгӯи он дар Шартномаи суғурта ишора гардидааст, онгоҳ дарбаргирии суғуртавӣ қувваашро танҳо нисбати он зарарҳое, ки дар натиҷаи аз зарарҳо аз ин филиалҳо расидаанд, қувваи худро гум мекунад;

- барҳамдиҳии Суғуртакунанда – соати 00 рӯзи баимзорасии протокол оиди барҳамдиҳӣ аз ҷониби ашхоси барои он мукаллафшуда;

- қатъ кардани амали Шартномаи суғурта бо қарори суд – соати 00 рӯзи беътибор эътироф гардидани Шартномаи суғурта, мутобиқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон;

- дар ҳолатҳои дигари пешбиниамудаи қонунгузори амалкунандаи Чумхурии Тоҷикистон.

11. ҲУҚУҚ ВА УЊДАДОРИИ ТАРАФҲО

11.1. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад:

- барои гирифтани ҷуброни суғуртавӣ дар ҳаҷми зарари бевосита (ҳақиқӣ) дар ҳудуди маблағи суғуртавӣ бо назардошти шартҳои муайян, ки дар Шартномаи суғурта ишора шудаанд;

- барои тағйир додани шартҳои Шартномаи суғурта аз рӯи тартиби муқарарнамудаи Қоида;

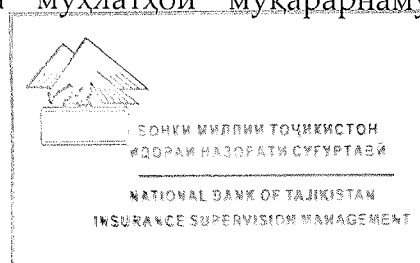
- барои бекор кардани шартномаи суғурта.

11.2. Суғурташаванда ўҳдадор аст:

- ба Суғуртакунанда ҳангоми бастанӣ Шартномаи суғурта маълумоти барои қабули қарор оиди бастанӣ Шартномае, ки дараҷаи таваккалро тавсиф менамояд, хабар диҳад;

- ба Суғуртакунанда оиди тамоми Шартномаҳои суғуртавии басташуда ва ё басташаванда нисбати объекти мазкури суғурта хабар диҳад;

- ҳаққи суғуртавиरो дар ҳаҷм, тартиби ва мӯҳлатҳои муқарарнамудаи Шартномаи суғурта, пардозад;

- чораҳои ақлонаи эҳтиёткориро андешад, тамоми тавсияҳои Суғуртакунандаро оиди пешгирии зарар риоя намояд, инчунин талаботи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон.

- махсусан ҳангоми иҷро накардани уҳдадориҳои шартнома аз ҷониби Контрагент, тавсияҳои Суғуртакунандаро аз рӯи амалиявии уҳдадориҳои худ ва ҳуқуқҳо аз рӯи додугирифт, пайравӣ намояд;

- дар муддати 3 (се) шабонарӯз Суғуртакунандаро хабардор намояд, агар аз ҷониби Шартномаи суғурта дигар давраи огоҳкунӣ оиди ҳолатҳои дар давраи амали Шартномаи суғурта ва он ҳолатҳое, ки ба таври арзишнок дараҷаи таваккалро баланд мекунад, хабар диҳад;

- ба Суғуртакунанда фавран дар бораи ҳар кадом тағйирёбӣ дар хусусияти фаъолияти худ хабар диҳад, агар ин тавонад ба баландшавии дараҷаи таваккали суғурта таъсир расонад;

- ба Суғуртакунанда ҷуброни суғуртавино (ва ё қисмати мутобиқаткунандаи онро) баргардонад, агар ошкор карда шавад, ки чунин ҳолате, ки аз рӯи қонун ва ё мутобиқи Қоидаҳо пурра ва ё қисман Суғурташавандаро аз ҳуқуқ ба пардохти суғуртавӣ маҳрум менамояд.

11.3. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад:

- мустақилона сабабҳо ва ҳолатҳои ҳодисаи суғуртавино муайян намояд;

- аз Суғурташаванда маълумоти барои муқарар намудани далели ҳодисаи суғуртавӣ ва муайян намудани ҳаҷми зарар, аз он ҷумла маълумотҳои хусусияти сирри тижоратӣ доштаро талаб намояд;

- ҳангоми зарурат ба мақомоти салоҳиятдор оиди пешниҳоди ҳуҷҷатҳои мувофиқаткунанда ва маълумоти тасдиқкунандаи далел ва сабаби рух додани ҳодисаи суғуртавӣ пурсиш равон намояд;

- пардохти суғуртавино ба таъхир гузорад, дар ҳолате, ки агар:

- бо ташаббуси Суғурташаванда ва ё Суғуртакунанда экспертизаи мустақили сабабҳо ва ҳолатҳои рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарар гузаронида шавад. Илова бар он мӯҳлати пардохти ҷуброни суғуртавӣ ба давраи вақте, ки дар давраи он экспертиза шудааст, зиёд карда мешавад;

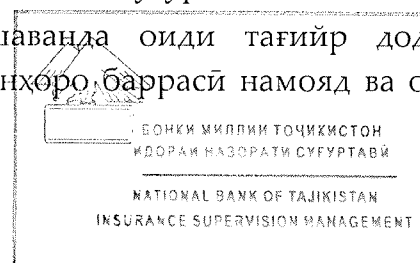
- аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ парвандаи ҷиной аз рӯи далели ҳодисаи суғуртавӣ боз карда шудааст – то қатъ гардидани тафтишоти ҷиной ва баромадани ҳукми суд;

- тафтишоти судӣ нисбати ҳодисаи суғуртавӣ оғоз карда шудааст – то лаҳзаи қувваи қонунӣ гирифтани санади судӣ ҳангоми мавҷуд набудани шикоят нисбати он. Дар ҳолати шикоят овардан батаъхиргузорӣ то лаҳзаи қабули санади судӣ, ки ҷои ба шикоят овардан нест, амалӣ карда мешавад.

11.4. Суғуртакунанда уҳдадор аст:

- Суғурташавандаро бо шартҳои Қоида ва Шартномаи суғурта шинос намояд;

- ҳангоми гирифтани пешниҳоди Суғурташаванда оиди тағйир додани шартҳои Шартномаи суғурта дар муҳлати панҷрӯза онҳоро баррасӣ намояд ва оиди қарори қабулкардааш ба Суғурташаванда хабар диҳад;

- маълумотро оиди Суғурташаванда ва вазъи молумулкии вай ба истиснои ҳолатҳое, ки қонунгузорӣ пешбинӣ намудааст, ифшо нанамояд.

12. МУАЙЯН НАМУДАНИ ҲАҚМИ ЗИЁН Ё ЗАРАР

12.1. Баъди он ки ба Суғурташаванда рух додани ҳодисаи суғуртавӣ маълум гардид, вай ўҳдадор аст фавран, аммо ба ҳар ҳолат на дертар аз 3 рӯз (ба истиснои рӯзҳои истироҳат ва ид), оиди он Суғуртакунанда ва ё намояндаи ўро бо усули дар Шартномаи суғурта ишорашуда хабардор намояд, агар Шартномаи суғурта мўҳлатҳои дигари огоҳкуниро пешбинӣ накарда бошад.

12.2. Огоҳкунии бемавриди Суғуртакунанда оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ба Суғуртакунанда ҳуқуқи аз пардохти ҷуброни суғуртавӣ даст кашиданро медиҳад, агар исбот карда шавад, ки Суғуртакунанда саривақтӣ оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ фаҳмидааст ва ё дар Суғуртакунанда набудани маълумот оид он ба ўҳдадорию вай нисбати пардохти ҷуброни суғуртавӣ таъсир расонида наметавонист.

12.3. Ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ, ки Шартномаи суғурта пешбинӣ намудааст, Суғурташаванда ўҳдадор аст чораҳои ақлона ва дастрасро дар ҳолати бамиёномада барои паст кардани зарарҳои эҳтимоли андешад.

Дар ҳолатҳое, ки агар Суғурташаванда барқасдона барои паст кардани зарарҳои эҳтимоли чораҳои ақлона ва дастрасро наандешидааст, Суғуртакунанда аз ҷуброни зарарҳо, ки дар натиҷаи он амалҳои Суғурташаванда ба миён омадааст, озод карда мешавад.

12.4. Ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ Суғурташаванда инчунин ўҳдадор аст:

- ҳангоми суғуртаи таваккали иҷро накардани ўҳдадориҳо (ба таври бояду шояд иҷро накардан) аз ҷониби Контрагенти Суғурташаванда, дар муддати 5 (панҷ) рӯзи корӣ баъди санаи барои иҷрои ўҳдадориҳо пешбиниамудаи шартнома Суғуртакунандаро оиди иҷро накардани ўҳдадориҳои мазкур хабардор намояд;

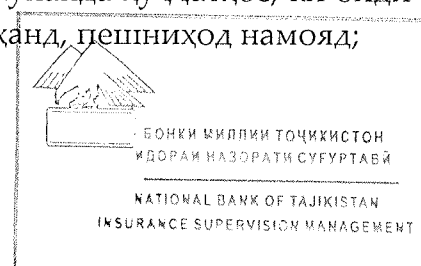
- муносибати минбаъдаро бо Контрагенте, ки (ба таври бояду шояд иҷро накардан) ўҳдадориҳои Контрагенти Суғурташавандаро иҷро накардааст;

- барои аз ҷониби Контрагент иҷро гардидани ўҳдадориҳо тамоми чораҳоро андешад;

- дар ҳолате, ки агар иҷрокунии ўҳдадориҳои худ аз ҷониби Контрагенти Суғурташаванда аз рӯи Додугирифт такрор ёбад – фавран оиди он ба Суғуртакунанда хабар диҳад;

- бо талаби Суғуртакунанда дастрасии озодро ба ҳуҷҷатҳое, ки ба ақидаи Суғуртакунанда барои муайян намудани ҳолатҳо, хусусият ва ҳақми зарар аҳамиятноканд, дастрасии озод пешниҳод намояд;

- дар якҷоягӣ бо ариза оиди зарарҳо ба Суғуртакунанда ҳуҷҷатҳое, ки оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳақми зарар шаҳодат медиҳанд, пешниҳод намояд;

- мустақилона ва ё бо талаби Суғуртақунанда тамоми чораҳо ва амалҳои зарураро барои амалинамоии ҳуқуқи талаб нисбати контрагент, то ба тафтишоти судиро андешад.

- дар ҳолати аз ҷониби Суғуртақунанда аз Контрагент ситонидани қарзи батаъҳирафтода кӯшишҳои ситонидани қарзро мустақилона амалӣ нанамояд ва оиди масъалаҳои мансуб ба ситониш (ҷуброни) қарз аз ҷониби Суғуртақунанда, маслиҳат гирад.

12.5. Баъди гирифтани хабар оиди ҳодисаи суғуртавӣ Суғуртақунанда уҳдадор аст:

- ҳолатҳои ҳодисаи суғуртавиرو муайян намояд, санади суғуртавӣ тартиб диҳад ва ҳаҷми зарарро муайян намояд;

- дар бораи пардохт ё оиди даст кашидан аз пардохти ҷуброни суғуртавӣ қарор қабул намояд;

- ҳисобнамоии маблағи ҷуброни суғуртавиرو баъди гирифтани тамоми ҳуҷҷатҳои зарура оиди ҳодисаи суғуртавӣ, амалӣ намояд;

- ҷуброни суғуртавиرو (ва ё аз пардохти ҷуброни суғуртавӣ даст кашад) дар мӯҳлати муқарарнамудаи Қоида пардохт намояд.

12.6. Ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ, Суғурташаванда бояд ба Суғуртақунанда аризаи шакли муқарраршуда оиди ҳодиса бо ишораи ҳолатҳои ба миён омададани ҳодисаи суғуртавӣ дар лаҳзаи пешниҳоди ариза ва зарари эҳтимолӣ ба Суғурташаванда пешниҳод намояд.

12.7. Ба ариза оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ҳуҷҷатҳо ва ё нусхаи онҳо, ки оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарар шаҳодат медиҳанд, замима намояд. Бо ҳайси чунин намуди ҳуҷҷатҳо ҳисобидан мумкин аст:

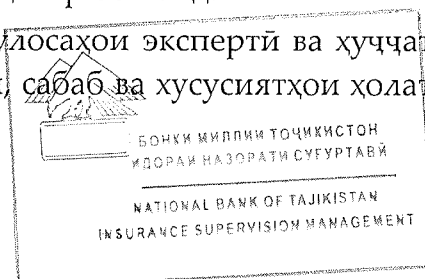
- нусхаи шартнома (аҳднома) ва ё ҳуҷҷати дигар, ки ба имзо расонидани Додугирифтҳоро тасдиқ менамояд) бо Контрагент бо тамоми замимаҳо ва иловаҳо, инчунин нусхаи ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва ҳуҷҷатҳои дигаре, ки иҷрои уҳдадориҳои худ аз ҷониби Суғурташавандаро (Суғурташуда) аз рӯи додугирифти мазкур тасдиқ менамоянд;

- ҳуҷҷатҳои мурофиқати молӣ, супоришҳои пардохтӣ, мукотиботи байни Суғурташаванда (Суғурташуда) ва Контрагент;

- нусхаҳои ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи сабаби иҷро накардани уҳдадориҳо аз рӯи додугирифт аз ҷониби Контрагенти Суғурташаванда (Шахси суғурташуда);

- ҳисобнамоии зарари ба Суғурташаванда (шахси Суғурташуда) расонидашуда бо замима намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда ва ё нусхаҳои он. Ҳуҷҷатҳое, ки ба сифати ҳаҷми зарари ба Суғурташаванда расонидашударо тасдиқкунанда метавонад аз он ҷумла шартномаҳо, ҳисобҳо, сметаҳои хароҷот, рӯйхатгирӣ, ҳуҷҷатҳои молиявӣ ва муҳосиботӣ, ҳулосаҳо ва ҳисобҳои ширкатҳои ҳуқуқӣ, маслиҳатӣ, аудиторӣ ва ширкатҳои дигари махсусгардонидашуда ва ҳуҷҷатҳои дигар бошанд.

- ҳуҷҷатҳо аз мақомоти салоҳиятдори давлатӣ, ҳулосаҳои экспертӣ ва ҳуҷҷатҳои ба ин монанд, ки далели рух додани ҳодисаи суғуртавӣ, сабаб ва хусусиятҳои ҳолатҳои

бамиеномада, ки нисбати онҳо суғурта амалӣ карда мешавад, ҳаҷми зарари ба Суғурташаванда (шахси Суғурташуда) расонидашуда;

-инчунин нусхаи даъво ба Контрагент, ҷавоб ба он, аризаи даъвогӣ, ҷавоб ба он, маълумотҳо дар бораи ҳамҷавобгарон, шахсони сеюм, қарори суд, агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ ба танзим дароварда шавад.

12.8. Дар ҳолати муфлисшавӣ ва ё барҳамдиҳии Контрагент-нусхаи санади мутобиққунандаи судӣ, иқтибос оиди соқит намудани Контрагент аз фехристи давлатии шахсони ҳуқуқӣ;

-ҳуччатҳо аз мақомоти салоҳиятдор, ки далел, сабаб ва ҳолатҳои ба Суғурташаванда расонидани зарар аз ҷониби шахсони сеюмро тасдиқ менамоянд, инчунин қарори суд, агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ баррасӣ карда шавад;

-ҳуччатҳое, ки харочотро барои гузаронидани экспертизаи мустақил бо ҳадафи муқарар кардани ҳолатҳо ва ҳаҷми зарари расонидашуда тасдиқ менамоянд;

-ҳуччатҳое, ки харочоти судиро тасдиқ менамоянд, аз он ҷумла харочот барои пардохти намояндагон (адвокатҳо), агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ баррасӣ карда шавад;

-ҳуччатҳо (ҳисобҳо, расидҳо, борхатҳо, ҳуччатҳои дигари пардохтӣ), ки ҳаҷми харочотҳоро оиди кам кардани зарарҳои аз руи шартномаи суғурта ҷуброншаванда тасдиқ менамоянд;

- ҳуччатҳо, далелҳо ва маълумотҳои барои амалӣ намудани ҳуқуқи талаб нисбати шахсони барои расонидани зарар гунаҳкор аз ҷониби Суғуртақунанда зарур;

-маводҳои дигари ба ин зарар алоқаманд.

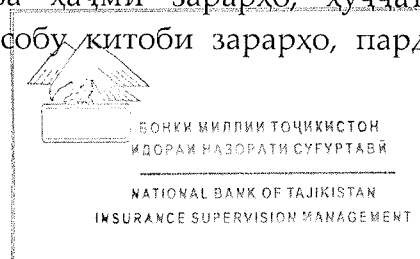
12.9. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад мустақилона оиди кофияти ҳуччатҳои пешниҳодшуда барои эътирофи ҳолати руҳдода ҳамчун ҳодисаи суғуртавӣ ва муайян намудани ҳаҷми зарарҳо қарор қабул намоянд.

Ба ғайр аз номбаршудаҳо, Суғуртақунанда метавонад аз Суғурташаванда ҳуччатҳои дигареро низ талаб намояд, агар бо дархостшаванда барои ӯ баҳри муайян намудани далели ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарарро ғайриимкон (ва ё хеле мушкил) гардонад.

Ўҳдадориҳои исбот намудани зарурати пешниҳоди ҳуччатҳои ишорашуда барои гузаронидани тафтишот нисбати ҳодисаи суғуртавӣ ҳангоми ба миён омадани баҳс дар суд бар дӯши Суғуртақунанда вогузор карда мешавад.

13. ТАРТИБИ МУАЙЯНКУНИИ МАБЛАҒИ ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ (ПАРДОХТИ ҶУБРОНИ СУҒУРТАВӢ)

13.1. Тартиби ҷуброни зарар бо мазмуни банди мазкур муқаррар карда мешавад. Пардохти суғуртавӣ пас аз он, ки пардохти суғуртавӣ ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) мутобиқи шартҳои Шартномаи суғурта дар асоси аризаи хаттии Суғурташаванда (Фоидагиранда) оиди ҷуброни зарарҳо, ҳуччатҳои тасдиққунандаи далели руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ, хусусият ва ҳаҷми зарарҳо, ҳуччатҳои тасдиққунандаи ҳаҷми зарар, санади суғуртавӣ ва ҳисобу китоби зарарҳо, пардохт мегардад.

13.2. Ҳангоми мавҷудияти суғуртаи дукарата, чуброн аз ҷониби Суғуртақунонда танҳо ба он қисмати зарар, ки бо Шартномаҳои дигари суғуртавӣ дарбар гирифта намешавад, пардохт карда мешавад.

13.3. Пардохти чуброни суғуртавӣ ба Суғурташаванда дар муддати 10 (даҳ) рӯзи бонкӣ баъди аз ҷониби тарафҳо ба имзо расидани Санад оиди ҳолати суғуртавӣ, пардохт карда мешавад.

13.4. Агар ҳолати дигарро Шартномаи суғурта пешбинӣ накарда бошад, ҳангоми суғуртақунонӣ бо эквиваленти асъорӣ, пардохти суғуртавӣ бо пули тоҷикии сомонӣ аз рӯи қурби Бонки миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои асъори мувофиқатқунонда дар санаи рух додани ҳодисаи суғуртавӣ муқарар намудааст, амалӣ карда мешавад.

Илова бар он бо мақсади амалӣ намудани назорат аз болои таваккали асъорӣ Суғуртақунонда ҳуқуқ дорад маҳдудиятро нисбати бузургии тағйирёбии қурби асъор, ки Суғуртақунонда ба сифати барои истифодаи суғуртавӣ бо эквиваленти асъорӣ дастрас бо усули муносиб инъикос намудани чунин маҳдудиятҳо дар Шартномаи суғурта истифода мебарад, амалӣ намояд.

Истифодаи чунин маҳдудиятҳо чунин маъно хоҳад дошт, ки ҳангоми ҳисоби маблағи пардохти суғуртавӣ, шартҳои пардохт аз рӯи қурби Бонки миллии Тоҷикистон ҳолате мавриди истифода қарор мегирад ки, агар қурби дар Шартномаи суғурта муқараргаштаи асъор аз қурби ҳадди аксари боиси пардохтбуда зиёд набошад. Зери мафҳуми қурби ҳадди аксар барои пардохт, қурби асъори мутобиқатқунондае, ки Бонки миллии Тоҷикистон дар санаи гузаронидани чуброни суғуртавӣ, ки ба 1% (як фоиз) барои ҳар як моҳ (аз он ҷумла нопурра), зиёд кардашудаи аз лаҳзаи гузаронидани муқофот гузашта фаҳмида мешавад, агар Шартномаи суғурта дигар маҳдудиятҳоро пешбинӣ накарда бошад.

Ҳангоми рух додани ҳодисаи суғуртавӣ, Суғурташаванда бояд ба Суғуртақунонда аризаи шакли муқараршуда оиди ҳодиса бо ишораи ҳолатҳои ба миён омадани ҳодисаи суғуртавӣ дар лаҳзаи пешниҳоди ариза ва зарари эҳтимоли ба Суғурташаванда пешниҳод намояд.

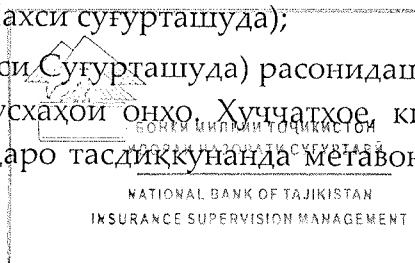
13.5. Ба ариза оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ҳуҷҷатҳо ва ё нусхаи онҳо, ки оиди рух додани ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарар шаҳодат медиҳанд, замима намояд. Ба ҳайси чунин намуди ҳуҷҷатҳо ҳисобидан мумкин аст:

- нусхаи шартнома (аҳднома) ва ё ҳуҷҷати дигар, ки ба имзо расонидани Додугирифтҳоро тасдиқ менамояд) бо Контрагент бо тамоми замимаҳои ва иловаҳо, инчунин нусхаи ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва ҳуҷҷатҳои дигаре, ки иҷрои ўҳдадорихои худ аз ҷониби Суғурташавандаро (Суғурташуда) аз рӯи додугирифти мазкур тасдиқ менамоянд;

- ҳуҷҷатҳои мувофиқати молӣ, супоришҳои пардохтӣ, мукотиботи байни Суғурташаванда (Суғурташуда) ва Контрагент;

- нусхаҳои ҳуҷҷатҳои тасдиққунондаи сабаби иҷро накардани ўҳдадорихо аз рӯи додугирифт аз ҷониби Контрагенти Суғурташаванда (Шахси суғурташуда);

- ҳисобнамои зарари ба Суғурташаванда (шахси суғурташуда) расонидашуда бо замима намудани ҳуҷҷатҳои тасдиққунонда ва ё нусхаҳои онҳо. Ҳуҷҷатҳое, ки ба сифати ҳаҷми зарари ба Суғурташаванда расонидашударо тасдиққунонда метавонанд

аз он чумла шартномаҳо, ҳисобҳо, сметаҳои хароҷот, рӯйхатгирӣ, ҳуччатҳои молиявӣ ва муҳосиботӣ, хулосаҳо ва ҳисобҳои ширкатҳои ҳуқуқӣ, маслиҳатӣ, аудиторӣ ва ширкатҳои дигари махсусгардонидашуда ва ҳуччатҳои дигар бошанд.

- ҳуччатҳо аз мақомоти салоҳиятдори давлатӣ, хулосаҳои эксперти ва ҳуччатҳои ба ин монанд, ки далели руҳ додани ҳодисаи суғуртавӣ, сабаб ва хусусияти ҳолатҳои бамиёномада, ки нисбати онҳо суғурта амалӣ карда мешавад, ҳаҷми зарари ба Суғурташаванда (шахси Суғурташуда) расонидашуда; инчунин нусхаи даъво ба контрагент, ҷавоб ба он, аризаи даъвогӣ, ҷавоб ба он, маълумотҳо дар бораи ҳамҷавобгарҳо, шахсони севвум, қарори суд, агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ ба танзим дароварда шавад.

13.6. Дар ҳолати муфлисшавӣ ва ё барҳамдиҳии Контрагент – нусхаи санади мутобиқаткунандаи судӣ, иқтибос оиди соқит намудани Контрагент аз феҳрасти давлатии шахсони ҳуқуқӣ;

- ҳуччатҳо аз мақомоти салоҳиятдор, ки далел, сабаб ва ҳолатҳои ба Суғурташаванда расонидани зарар аз ҷониби шахсони севвумро тасдиқ менамоянд, инчунин қарори суд, агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ баррасӣ карда шавад;

- ҳуччатҳое, ки хароҷотро барои гузаронидани экспертизаи мустақил бо ҳадафи муқарар кардани ҳолатҳо ва ҳаҷми зарари расонидашуда тасдиқ менамоянд;

- ҳуччатҳое, ки хароҷоти судиро тасдиқ менамоянд, аз он чумла хароҷот барои пардохти намояндагон (адвокатҳо), агар баҳс аз рӯи тартиби судӣ баррасӣ карда шавад;

- ҳуччатҳо (ҳисобҳо, расидҳо, борхатҳо, ҳуччатҳои дигари пардохтӣ), ки ҳаҷми хароҷотро оиди кам кардани зарарҳои аз рӯи шартномаи суғурта ҷуброншаванда тасдиқ менамоянд;

- ҳуччатҳо, далелҳо ва маълумотҳои барои амалӣ намудани ҳуқуқи талаб нисбати шахсони барои расонидани зарар гунаҳкор аз ҷониби Суғуртакунанда зарура;

- маводҳои дигари ба ин зарар алоқаманд.

13.7. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад мустақилона оиди кофияти ҳуччатҳои пешниҳодшуда барои эътирофи ҳолати руҳдода ҳамчун ҳодисаи суғуртавӣ ва муайян намудани ҳаҷми зарарҳо қарор қабул намояд.

Ба ғайр аз номбаршудаҳо, Суғуртакунанда метавонад аз Суғурташаванда ҳуччатҳои дигареро низ талаб намояд, агар бо назардошти ҳолатҳои муайян, дар Суғуртакунанда набудани ҳуччатҳои дархостшаванда барои ӯ баҳри муайян намудани далели ҳодисаи суғуртавӣ ва ҳаҷми зарарро ғайриимкон (ва ё хеле мушқил) гардонад.

Уҳдадорӣ исбот намудани зарурати пешниҳоди ҳуччатҳои ишорашуда барои гузаронидани тафтишот нисбати ҳодисаи суғуртавӣ ҳангоми ба миён омадани баҳс дар суд бар дӯши Суғуртакунанда воғузур карда мешавад.

14. ҲОЛАТҲОИ РАД КАРДАНИ ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ (ҶУБРОНИ СУҒУРТАВӢ)

14.1. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад аз пардохти суғуртавӣ даст кашад агар:

- оиди рух додани ҳодисаи суғуртави Суғуртақунанда дар мӯҳлати дар Шартномаи суғурта шартгузоришуда хабардор набуд, агар исбот карда нашавад, ки Суғуртақунанда саривақт оиди рух додани ҳодисаи суғуртави фаҳмидааст ва ё дар Суғуртақунанда набудани маълумот оиди он наметавонист ба ўҳдадории вай барои амалӣ намудани пардохти суғуртави таъсир расонад;

- зарарҳо дар натиҷаи, он ки Суғурташаванда барқасдона чораҳои ақлона ва дастрасро барои паст кардани зарарҳои эҳтимоли, наандешидааст, ба вучуд омадаанд;

- ҳодисаи суғуртави дар натиҷаи қасди Суғурташаванда ба миён омадааст.

14.2. Қарор оиди даст кашидан аз пардохти суғуртави ба Суғурташаванда ба таври хаттӣ бо сабабҳои асосноки даст кашидан аз пардохт расонида мешавад.

14.3. Даст кашидани Суғуртақунанда барои а амалӣ намудани пардохти суғуртави метавонад аз ҷониби Суғурташаванда да суд шикоят оварда шавад.

15. ФРАНШИЗА

15.1 Шартномаи суғурта метавонад франшизаи шартӣ ва ё ғайришартиро пешбинӣ намояд.

15.2 Суғуртақунанда танҳо барои зараре, ки аз франшизаи мувофиқатқунанда зиёд аст ва дар Шартномаи мазкур ишора гардидааст, ўҳдадор аст. Агар ҳодисаи суғуртави руҳдода нисбати зиёда аз як таваккал мавриди истифода қарор гирад, онгоҳ франшизаи ҳаҷман калонтарин истифода мегардад, ки ба ҳар кадом таваккали суғуртави мансуб аст. Франшиза бидуни истисно нисбати тамоми зарарҳо, новобаста аз шумораи чунин зарарҳо дар давраи суғурта, мавриди истифода қарор мегирад.

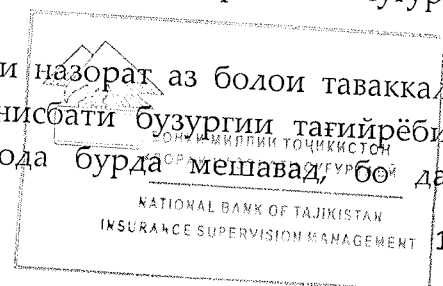
15.3 Ҳангоми дар Шартномаи суғурта муқарар кардани франшизаи ғайришартӣ, ўҳдадории Суғуртақунанда бо ҳаҷми зарар ва соқит кардани франшиза муқарар карда мешавад.

15.4 Франшиза дар Шартномаи суғурта бо созиши тарафайн бо фоизҳо аз маблағи суғуртави ва ё дар ҳаҷми мутлақ муқарар карда мешавад.

15.5 Франшизаи дар шартномаи суғурта муқараршаванда метавонад ба сифати омиле хизмат намояд, ки ба истифодаи коэффисентҳои пастқунандаи тарофаи суғуртави таъсир мерасонад, хизмат намояд, ба ғайр аз он ҳолатҳое, ки муқарар кардани франшиза шартӣ ҳатмии қабули таваккал барои суғурта бошад.

15.6 Ҳангоми суғуртақунӣ бо ҳамарзиши асъорӣ ҳаҷми франшиза бо ҳадафҳои падохти ҷуброни суғуртави бо пули тоҷикии сомонӣ аз рӯи қурби асъори Бонки миллии Тоҷикистон, ки барои асъори мутобикатқунанда муқарар карда мешавад, дар санаи рух додани ҳодисаи суғуртави ҳисоб карда мешавад, агар Шартномаи суғурта дигар ҳолатро пешбинӣ накарда бошад.

15.7 Илова бар он бо мақсади амалӣ намудани назорат аз болои таваккали асъорӣ Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад маҳдудиятҳоро нисбати бузургии тағйирёбии қурби асъор, ки аз ҷониби Суғуртақунанда истифода бурда мешавад, бо дар

Шартномаи суғурта инъикос намудани чунин маҳдудиятҳо мавриди истифода қарор диҳад.

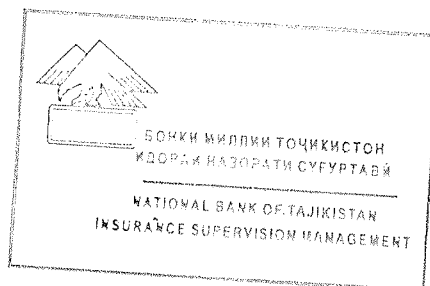
16. ТАРТИБИ ҲАЛЛИ БАҲСҲО

16.1. Даъвои аз руи талаботи Шартномаи суғурта ба миён омада, метавонад дар давоми муҳлати даъво, ки аз ҷониби қонунгузорӣ муқарар гардидааст, изҳор карда шавад.

16.2. Агар баъди ба итмом расидани тафтишоти ҳуди Суғуртақунонда аз пардохти зарар, ки ба ақидаи Суғурташаванда зери шарти Шартномаи суғурта қарор мегирад, онгоҳ бо талаби Суғурташаванда баҳс дар мақомоти салоҳиятдори судӣ баррасӣ мегардад.

17. ШАРТҲОИ МАХСУС

17.1. Суғуртақунонда ва Суғурташаванда дар Шартномаи муайян ва ё гурӯҳи Шартномаҳои суғуртавӣ метавонад шартҳои махусуси боиси додрасии баҳсҳо будан, ки аз Шартномаи суғурта бармеояд, бо он ҳадде, ки ин ба қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ба ҳуқуқи байналхалқии воқеъӣ муҳолифат нақунад, пешбинӣ намоянд.

НАМУНА

Эзоҳ: Ҳуҷҷати мазкур ҳамчун намуна ба ҳисоб меравад. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад дар шакл ва матни намуна тағйирот ва иловаҳо, ки ба Қоидаи суғуртавӣ ва қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад, ворид намояд.

ПОЛИСИ СУҒУРТАВӢ
Суғуртаи ихтиёри таваккалҳои молиявӣ ва соҳибкорӣ

Силсила: _____ Рақам: _____
хизбони Рудаки 127 МС «Рудаки Плаза», ут. 501-502
E-mail: info@spitameninsurance.tj тел. (44) 610 79 97/ (44) 601 79 97

Суғуртакунанда:		
Суғурташаванда:		
Суроғани Суғурташаванда:		
Суғурташуда:		
Объекти суғурта:		
Фоидагиранда:		
Андозаи маблағи суғурта:	Бо рақам _____ сомонӣ	Дастнавис (_____) сомонӣ
Тарифи суғурта:	_____ %	_____
Андозаи ҳаққи суғурта:	Бо рақам _____ сомонӣ	Дастнавис (_____) сомонӣ
Тартиб ва мӯҳлати пардохти суғурта:	Нақди/Ғайри нақдӣ	
Тартиби ворид намудани тағйироту иловаҳо дар полис:	Бо дархости хаттии Суғурташаванда (Суғурташуда).	
Тартиб ва мӯҳлати пардохти суғурта:	Мӯҳлати _____ рӯзи қорӣ	
Ҳудуди амали полиси суғуртавӣ:		
Франшизаи (шарти/ғайришарти) :	Барои ҳамаи хавфҳо – _____ %	
Рӯзи додани полиси суғуртавӣ :	« _____ » _____ 20 _____ сол	
Мӯҳлати амали полиси суғурта:	аз « _____ » _____ 20 _____ сол то « _____ » _____ 20 _____ сол	

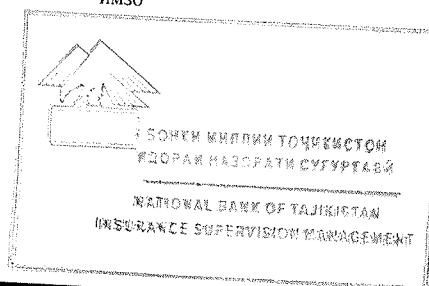
СУҒУРТАКУНАНДА:
ҶСДММ «СПИТАМЕН СУҒУРТА»

СУҒУРТАШАВАНДА:
Бо қоидаҳои суғуртакуни шинос шудам.

Ҷ.М.

ИМЗО

ИМЗО

Замима №1
ба "Қоидаи суғуртаи ихтиёри
таваккалҳои молиявӣ ва соҳибкорӣ"

НАМУНА

Эъзоҳ: Ҳуҷҷати мазкур намунавӣ мебошад. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад ба шакл
ва матни намунаи полиси суғуртавӣ тағйирот ва тловаҳо ба он ба андозае, ки он ба
Қоидаҳои суғурта ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат намекунад,
ворид намяд.

Шартномаи №__
Суғуртаи ихтиёри таваккалҳои молиявӣ ва соҳибкорӣ

"__" _____ 20__ с

ш. Душанбе

ҶСДММ "Спитамен Суғурта" (дар оянда Суғуртакунанда) дар шахсияти
Директор _____ ки дар асоси Оиннома
амалкунанда аз як тараф, ва _____ (дар оянда
Суғурташаванда) дар шахсияти _____ дар асоси
_____ амалкунанда аз тарафи дигар шартномаи мазкурро дар мавзӯи
зерин бастанд:

1. Шартҳои суғуртакуни

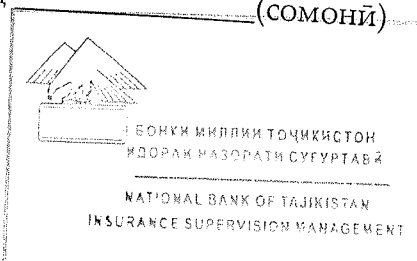
1.1. Суғурташаванда супориш медиҳад, Суғуртакунанда уҳдадор мешавад,
ба худ суғуртаи хатарҳои молиявиро дар андозаи ҳисоби мавҷуда ба
маблағи _____ ва ба муҳлати аз "____" _____ 20__
сол, то "____" _____ 20__ сол қабул мекунад.

2. Ҳисоботи маблағи ҳаққи суғуртавӣ

№	Иловаи №2	Арзиш	Маблағи суғуртавӣ
1-1			
1-2			
1-3			

2.1. Миқдор, ки ба суғурта таълуқ дорад _____
(бо таври хаттӣ)

2.2. Ҳамагӣ ҳисоб шуд ва пардохт карда мешавад _____ (сомонӣ)

3. Суғуртаи хатарҳои молиявӣ дар асоси “Қоидаи суғуртаи ихтиёрии хатарҳои молиявӣ” - и Суғуртақунонда, ки ба Суғурташаванда маълум аст, гузаронида мешавад.
4. Суғурташаванда уҳдадор мешавад, ки ҳаққи суғуртавино дар як вақт пардохт кунад.
5. Шартномаи суғурта аз рӯзи ба ҳисоби Суғуртақунонда дохил шудани маблағ қонунӣ мегардад.
6. Шартҳои асосии шартнома:
  - 6.1. Намуди шартнома _____
  - 6.2. Намуди хатар _____
7. Фоидагиранда аз рӯи шартнома _____ ба ҳисоб меравад.
8. Ҳамаи масъалаҳои баҳсалаб байни тарафҳо дар тартиби муайянкардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешавад.

Суроғи ҳуқуқии тарафҳо

Суғуртақунонда

_____

Суғурташаванда

_____

